

[Lis Starcke.]

teret i udvalget, vil jeg her gerne redegøre for vor stilling.

Generelt for de fire lovforslag er, at der foreslås tilskud og/eller lån til enkelte erhverv eller grupper af borgere på bekostning af samtlige andre erhverv og øvrige skatteborgere.

Vi er i retsforbundet tilhængere af et frit erhvervsliv og mener, at den vej, man bør gå, er at fjerne restriktioner og andre hindringer for erhvervslivet, ikke at give tilskud, der virker tilfældigt og i virkeligheden ikke løser problemerne på lang sigt. Retsforbundet må derfor indstille alle fire forslag til forkastelse.

Angående lovforslag nr. L 191 om højvands-pumpestationer vil jeg gerne komme med nogle særlige bemærkninger på grundlag af oplysninger fra nogle af de indfødte i marsklandet. Det er bemærkninger, som vi vil bede ministeren tage med i sine beregninger, og som vi håber at udvalget også vil tage med i sine drøftelser ved den indgående udvalgsbehandling, som retsforbundet vil anbefale.

De nævnte implicerede anførere, at forslaget om højvandspumper i Ribemarsken ved pumpestationer ved Ribe Å, Kongeåen og Sneum Å, ikke kun er et anliggende for lodsejerne i marsken, men har et langt større perspektiv. Kun en lille del af det vand, som de påtænkte højvandspumper skal pumpe ud i havet under en stormflodsperiode, hidrører fra de i bemærkningerne til lovforslaget omhandlede 5.500 ha interesseret areal. De egentlige vandtilstrømninger kommer fra baglandet, som disse år afvander, og det strækker sig næsten til den jyske østkyst.

Når problemet med indvandet har været stigende i de sidste årtier, skyldes det den stadig mere intensive dræning og udretning af vandløb, hvad der i parentes bemærket for en stor dels vedkommende er foretaget med statstilskud. De store regnmængder, som følger med stærke luftstrømninger fra sydvest, bringes takket være udretningen betydeligt hurtigere frem til omtalte års marskløb, hvor det stemmes op mod sluseportene, men ikke kan åbne dem, fordi vandet i havet er højere, med det til følge, at de lave engarealer oversvømmes. Det er oversvømmelser, der i meget kritiske situationer kan nærme sig bebygget område. I tidligere tider var vandet længere om at nå ud til åernes marskløb, og det nåede da først frem, når stormflodens vandoppresning

ved vestkysten var aftaget eller sunket til normal højde.

Her er derfor ikke alene tale om erhvervsstøtte til nogle lokale lodsejere og en økonomisk byrde for disse, men der er tale om et langt større perspektiv, hvor samfundet ikke kan fralægge sig et medansvar, fordi det offentlige med tilskud har fremmet denne udvikling og derved pådraget marsklodsejerne ulemper med det hurtigt tilstrømmende bagvand. Det er derfor naturligt, at det offentlige vedkender sig sit ansvar for dette problem, såfremt der ønskes etablering af højvandspumper ved de tre åers udløb.

Man mener, at det ikke er tiden nu at fremsætte og vedtage et sådant lovforslag med den usikkerhed, der råder i kredsen af lodsejere i det omhandlede marskområde.

Endvidere er tallet 5.500 ha som interesse-areal overdrevet. En stor del af dette areal har en beliggenhed, der umuliggør vandtilstrømning fra de opstemte åløb, en opstemning, som meget sjældent varer mere end 24-36 timer. Det er derfor naturligt, at en stor del af lodsejerne kun har vist ringe interesse for en investering på i alt 30 mill. kr. i højvands-pumper.

Efter en indbydelse af interesserede i etablering af højvandspumper mødte der kun lodsejere, repræsenterende 2.277 ha. Heraf stemte kun 1.181 ha for etablering af højvands-pumper, og heraf tilhørte de 160 ha Ribe kommune. Det vil altså sige, at kun 1.021 ha, tilhørende private lodsejere, stemte for, mens 954 stemte nej og 142 undlod at stemme.

Der står i bemærkningerne til lovforslaget: »Efter hvad der er oplyst om stemningen blandt lodsejerne, skulle der – projektets fordelagtighed taget i betragtning – være en rimelig sandsynlighed for et acceptabelt flertal for gennemførelsen af projektet på de i forslaget forudsatte vilkår.«

Jeg beder altså ministeren tage dette i betragtning og udvalget om at arbejde videre med dette spørgsmål, så man finder ud af, om lodsejerne virkelig er interesserede i projektet.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Jeg takker for den vel gennemgående velvillige modtagelse, som disse fire lovforslag har fået.

Jeg skal ikke give mig ind i en storpolitisk debat med hr. Halvgaard om hele landets øko-